

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002463

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-06-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самусенко Дмитро Сергійович

2. Dmytro Samusenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-0290-5861

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 14-07-2026

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14163

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.38

Тема дисертації:

1. Особливості стану імунної системи у хворих на фурункульоз носу та їх імуноткорекція
2. Features of the immune system in patients with nasal furunculosis and their immunocorrection

Реферат/анотація:

1. У дисертаційній роботі вирішено актуальне наукове завдання – теоретичне та практичне узагальнення імунопатогенезу та оптимізації тактики лікування хворих на фурункульоз носу, що полягає у визначенні ролі імунної системи у розвитку та перебігу захворювання, визначенні прогностичних показників тяжкості та підвищення ефективності лікування. Мета дослідження – підвищення ефективності лікування та прогнозування перебігу фурункульозу носової порожнини шляхом вивчення патогенетичних особливостей та імунних чинників. У дисертаційній роботі проаналізовано та оцінено значущість змін мікробіологічного спектру та імунних показників у хворих на фурункульоз носу, залежно від перебігу захворювання та частоти реактивації. У хворих на фурункульоз носу з різними варіантами перебігу хвороби вивчено особливості мікробіологічного спектру та стану імунологічних перебудов та визначено їх прогностичне значення. Науково обґрунтовано та доведено ефективність застосування ліофілізованого лізату бактерій у комплексній терапії хворих. Встановлено, що у осіб із рецидивуючим ФН показники імунограми у періоді реконвалесценції не супроводжувалися повною нормалізацією до рівнів параметрів контрольної групи, що

асоціювалось саме з рецидивуючим перебігом та потребувало призначення імунокорегуючих засобів. Проведене дослідження вмісту ІЛ-33 у пацієнтів з первинним та рецидивуючим ФН дозволило встановити його вірогідне підвищення порівняно з показниками контрольних значень, що підтверджує його роль у патогенезі гнійно-запальних захворювань носової порожнини. Для зменшення ризиків та частоти рецидивування ФН доведена клінічна ефективність та безпечність ліофілізованого лізату бактерій як імуномодуючого засобу у хворих на ФН у якості терапії супроводу, що спричиняє достовірний позитивний вплив на показники імунограми та вірогідність розвитку рецидивів. Проведене дослідження ретроспективних даних хворих на ФН дозволило розробити лінійну модель для прогнозування тяжкості перебігу та тривалості госпіталізації. Строки перебування хворих на стаціонарному лікуванні залежать від віку пацієнта, тривалості хвороби до госпіталізації, рівня гемоглобіну, кількості лімфоцитів. Практичне використання лінійної моделі може бути рекомендовано у клінічній практиці лікарів-отоларингологів та терапевтів з метою оптимізації тактики ведення та індивідуалізації підходів до терапії. Наукова новизна отриманих результатів. На підставі проведеного комплексного вивчення клінічних, лабораторних, бактеріологічних, імунологічних та імуноферментних досліджень розширено існуючі та отримано нові дані щодо ролі імунних чинників у розвитку фурункульозу носу та його рецидивуючого перебігу. Визначено особливості спектру мікрофлори слизової оболонки носа хворих на загальний фурункульоз, ускладнений фурункулом носа з визначенням їх кількісного і якісного складу та чутливості ізолятів до антимікробних засобів в сучасних умовах. Встановлено, що у хворих на загальний фурункульоз, ускладнений фурункулом носа ступінь колонізації значно вище і їх спектр представлений виключно бактеріальними і мікобактеріальними асоціаціями, які складаються з трьох і більше мікроорганізмів і виявляє високу резистентність до всіх класів антибіотиків. Вперше надано характеристику динаміки рівню ІЛ-33 та імунних перебудов клітинної та гуморальної ланки та встановлено їх роль як предикторів перебігу та наслідків фурункульозу носу. Досліджено імунний статус хворих з визначенням порушень у клітинній, гуморальній та фагоцитарній ланці імунітету. Доведена клінічна ефективність та безпечність ліофілізованого лізату бактерій як імуномодуючого засобу у хворих на ФН у якості терапії супроводу, що спричиняє достовірний позитивний вплив на показники імунограми та вірогідність розвитку рецидивів. На підставі комплексного вивчення клінічних, лабораторних та біохімічних даних запропоновано лінійну математичну модель прогнозування перебігу ФН та тривалості госпіталізації. Практичне значення отриманих результатів полягає у визначенні особливості клінічних проявів та перебігу фурункульозу носу залежно від імунного статусу та перебігу хвороби. З метою профілактики формування антибіотикорезистентності серед штамів мікробних агентів у хворих на фурункульоз носу рекомендовано проведення ранньої раціональної антибіотикотерапії з визначенням чутливості до етіологічного чинника та тривалості курсу їх застосування. Для прогнозування тяжкості перебігу фурункульозу носу рекомендовано моніторинг показників клітинної та гуморальної ланки імунітету та рівня ІЛ-33. У якості терапії супроводу у хворих на ФН рекомендовано застосування та безпечність ліофілізованого лізату бактерій як імуномодуючого засобу за стандартною схемою: по 1 капсулі 7 мг натще, щодобово протягом 10 послідовних днів на місяць, 3 місяці поспіль. На підставі отриманих даних рекомендовано математичну модель прогнозування перебігу та тривалості перебування пацієнтів на фурункульоз носу у стаціонарі.

2. The dissertation addresses an important scientific problem consisting in the theoretical and practical generalization of the immunopathogenesis and optimization of treatment strategies for patients with nasal furunculosis. The study focuses on determining the role of the immune system in the development and course of the disease, identifying prognostic indicators of disease severity, and improving treatment effectiveness. The aim of the study was to improve the effectiveness of treatment and prediction of the clinical course of nasal furunculosis through the investigation of pathogenetic mechanisms and immune factors involved in the disease. The dissertation analyzes and evaluates the significance of changes in the microbiological spectrum and immune parameters in patients with nasal furunculosis depending on the clinical course of the disease and the frequency of recurrence. The characteristics of the microbiological spectrum and immunological alterations in patients with different clinical variants of nasal furunculosis were investigated, and their prognostic significance was

determined. It was established that in patients with recurrent nasal furunculosis, immunogram parameters during the convalescent period did not fully normalize to the levels observed in the control group. This finding was associated specifically with recurrent disease and indicated the need for immunocorrective therapy. The study of interleukin-33 (IL-33) levels in patients with primary and recurrent nasal furunculosis demonstrated a significant increase compared with control values, confirming its role in the pathogenesis of purulent-inflammatory diseases of the nasal cavity. A retrospective analysis of clinical data from patients with nasal furunculosis enabled the development of a linear model for predicting disease severity and duration of hospitalization. The length of hospital stay was found to depend on patient age, disease duration before hospitalization, hemoglobin level, and lymphocyte count. The practical application of the developed model may be recommended for otorhinolaryngologists and physicians to optimize patient management and individualize therapeutic approaches. Scientific novelty of the obtained results. Based on a comprehensive assessment of clinical, laboratory, bacteriological, immunological, and enzyme-linked immunosorbent assay findings, existing knowledge regarding the role of immune factors in the development and recurrent course of nasal furunculosis was expanded, and new data were obtained. The characteristics of the nasal mucosal microflora in patients with generalized furunculosis complicated by nasal furuncle were determined, including qualitative and quantitative composition and antimicrobial susceptibility patterns under current conditions. It was established that patients with generalized furunculosis complicated by nasal furuncle exhibited a significantly higher degree of colonization. Their microbiological spectrum was represented exclusively by bacterial and mycobacterial associations consisting of three or more microorganisms and demonstrated high resistance to all classes of antibiotics. For the first time, the dynamics of IL-33 levels and alterations in cellular and humoral immunity were characterized, and their role as predictors of the course and outcomes of nasal furunculosis was established. The clinical efficacy and safety of lyophilized bacterial lysate as an immunomodulatory adjunct therapy in patients with nasal furunculosis were confirmed, demonstrating a significant positive impact on immunological parameters and the probability of disease recurrence. Based on the comprehensive analysis of clinical, laboratory, and biochemical data, a linear mathematical model for predicting the course of nasal furunculosis and the duration of hospitalization was proposed. Practical significance of the obtained results. The study identified the peculiarities of clinical manifestations and the course of nasal furunculosis depending on immune status and disease characteristics. To prevent the development of antibiotic resistance among microbial strains in patients with nasal furunculosis, early rational antibiotic therapy based on pathogen susceptibility testing and appropriate treatment duration is recommended. For predicting the severity of nasal furunculosis, monitoring of cellular and humoral immunity parameters as well as IL-33 levels is recommended. As adjunctive therapy for patients with nasal furunculosis, the use of lyophilized bacterial lysate as a safe and effective immunomodulatory agent is recommended according to the standard regimen: one 7 mg capsule taken orally on an empty stomach daily for 10 consecutive days per month for three consecutive months. Based on the obtained results, the proposed mathematical model is recommended for predicting the clinical course of nasal furunculosis and the duration of inpatient treatment.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Самусенко Д. С., Попов М. М. Стан гуморального імунітету у хворих на гнійно-запальні захворювання порожнини носа // Каразінський імунологічний журнал. 2024. Т. 7, № 1 (13). С. 18–24. DOI: <https://doi.org/10.26565/3083-5615-2024-13-02> (Scopus).

- Попов М. М., Самусенко Д. С., Огнівенко О. В. Мікробіоценоз слизової оболонки носа хворих на загальний фурункульоз, ускладнений фурункулом носа // Каразінський імунологічний журнал. 2024. Т. 7, № 2 (14). С. 183–191. DOI: <https://doi.org/10.26565/3083-5615-2024-14-07> (Scopus).
- Попов М. М., Самусенко Д. С., Огнівенко О. В. Стан місцевого імунітету у хворих на фурункульоз // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Медицина». 2024. Т. 32, № 4 (51). С. 487–494. DOI: <https://doi.org/10.26565/2313-6693-2024-51-04> (Scopus).
- Самусенко Д. С., Попов М. М., Мартиненко О. В. Розробка моделі математичного прогнозування перебігу захворювання у хворих на фурункульоз носа // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія Медицина. 2025. Т. 33. № 3(54). С. 385–395. DOI: <https://doi.org/10.26565/2313-6693-2025-54-07> (Scopus).
- Самусенко Д. С. Особливості стану показників імунного статусу у хворих на гнійно-запальні захворювання носової порожнини // Імунологія та алергологія: наука і практика, 2025. (1), 43–48. <https://doi.org/10.37321/immunology.2025.1-04>.
- Попов М. М., Самусенко Д. С., Дорош Д. М. Оцінка імуномодулювальної дії ліофілізованого лізату бактерій у складі комбінованої терапії фурункульозу носа // Каразінський імунологічний журнал, 2025. 8(3(17), 324–331. <https://doi.org/10.26565/3083-5615-2025-17-01> (Scopus).
- Самусенко Д. С., Попов М. М. Інтерлейкін-33 як цитокін-алармін і біомаркер запальної активності гострого фурункульозу присінка носа при епізодичному та рецидивуючому перебігу // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія Медицина, 2026. 34(1(58), 37–49. <https://doi.org/10.26565/2313-6693-2026-58-03> (Scopus).
- Дорош Д. М., Самусенко Д. С. Роль інтерлейкіну-33 при запальних захворюваннях порожнини носа // Каразінський імунологічний журнал. 2025. Т. 8, № 1 (15). С. 160–172. DOI: <https://doi.org/10.26565/3083-5615-2025-15-11> (Scopus).
- Самусенко Д.С. Математичне прогнозування тяжкості перебігу у хворих на фурункульоз носу // XXII Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання сучасної медицини», 10–11 квітня 2025 р. тези. С.185–187.
- Попов М.М., Самусенко Д.С., Особливості секреторного імунітету у хворих на фурункульоз носу. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Мечникові читання – 2023» 3 листопада 2023 року, с. 66.
- Самусенко Д.С., Попов М.М. Застосування ліофілізованого лізату бактерій у складі комбінованої терапії фурункульозу носа. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Клінічна імунологія та алергологія: нові вимоги та досягнення в умовах війни» (4–6 березня 2026 р., онлайн), м. Харків С.55–56.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U004874, 0123U105022

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попов Микола Миколайович

2. Mykola Popov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5759-9654

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курченко Андрій Ігорович

2. Andrii Kurchenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6858-2025

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мішина Марина Митрофанівна

2. Maryna M. Mishyna

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 03.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6484-4198

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чернуський В'ячеслав Григорович

2. Viacheslav Chernutskyi

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5657-9486

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волобуєва Ольга Вікторівна

2. Olha Volobuieva

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.13

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5569-1748

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Лядова Тетяна Іванівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Лядова Тетяна Іванівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Шевченко Андрій Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна